

RIKOSTEN ENNALTAEHKÄISYHANKKEEN ASETTAMINEN

Asettaminen

Oikeusministeriö on tänään asettanut rikoksia ennalta ehkäisevän hankkeen ja hankkeen ohjausryhmän.

Toimikausi

Hankkeen toimikausi on 1.12.2019-30.4.2023.

Tausta

Rikollisuudesta aiheutuu yhteiskunnassa erilaisia haittoja. Rikollisuuden ehkäiseminen ennakolta on yhteiskunnalle edullisempaa kuin jälkikäteinen puuttuminen. Rikollisuuden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn tähtäävät toimenpiteet ulottuvat usean ministeriön hallinnonalalle. Rikollisuutta, ja samalla myös syrjäytymistä, voidaan ehkäistä muun muassa koulutuksen ja kaikille tarjottavien sosiaali- ja terveyspalveluiden avulla, kuten päihde- ja mielenterveyspalveluilla. Rikoksiin syyllistyneiden kohdalla uusintarikollisuutta voidaan lisäksi ehkäistä panostamalla rangaistusten täytäntöönpanossa toimiin, joiden on todettu vähentävän uusimisriskiä.

Pääministeri Rinteen hallitusohjelman kohdan 3.3 tavoite 2 keskittyy turvallisuusviranomaisten toimintakykyyn. Tavoitteeseen sisältyy rikollisuuden ja rikosten uusimisen ehkäiseminen monipuolisin keinoin. Hallitusohjelman mukaisesti poliisin, syyttäjän, tuomioistuinten tai ulosoton kohtaamat henkilöt ohjataan myös muiden tarvitsemiensa palveluiden piiriin, kuten ulosotosta talous- ja velkaneuvontaan, poliisilta päihdehuoltoon tai väkivallan katkaisuojelmaan, vankilasta ja yhdyskuntaseuraamuksista sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä rikollisuutta ehkäiseviin kuntoutusohjelmiin.

Oikeusministeriölle on osoitettu hallitusohjelmassa rahoitus kolmivuotiseen hankkeeseen rikosten ennaltaehkäisyn tehostamiseksi. Rahoitus ohjataan valtionavustuksina

(momentti 25.01.50) rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville yhteisöille vaikuttaviksi todeksi työmenetelmiin väkivaltarikollisten ja seksuaalirikollisten kuntouttamiseen sekä rikoksilla oireilevien nuorten tukemiseen ja nuorten päihteiden käytön ennaltaehkäisyyn.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on kehittää hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti rikoksia ennaltaehkäiseviä palveluja ja palveluihin ohjautumista. Erityisenä kohderyhmänä ovat rikoksilla oireilevat ja päihteitä käyttävät nuoret. Tavoitteena on myös ehkäistä uusintarikollisuutta sekä edistää rikoksiin syyllistyneiden ja vankilasta vapautuvien ohjaamista uusintarikollisuutta ehkäiseviin palveluihin, kuten kuntoutusohjelmiin ja päihde- ja mielenterveyspalveluihin. Tavoitteena on lisätä rangaistukseen tuomittujen mahdollisuuksia osallistua rikoksetonta elämää tukevaan toimintaan rangaistuksen suorittamisen aikana ja sen jälkeen.

Organisointi

Hanketta koordinoi oikeusministeriön kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto yhdessä hankkeelle asetettavan ohjausryhmän kanssa. Ohjausryhmä asettaa tarvittavat projekti- /valmisteluryhmät valmistelemaan väkivalta- ja seksuaalirikollisille tarkoitettujen ohjelmien kehittämistä ja rikoksilla oireilevien nuorten toimintamallin pilotointia.

Toimenpiteiden etenemisestä vastaavat projektiryhmät. Arviointitutkimuksen toteuttamista ohjataan ja seurataan projektiryhmissä. Projektiryhmät raportoivat ohjausryhmälle. Hankkeen kokonaistavoitteiden ohjaamisesta, seurannasta ja yhteensovittamisesta vastaa hankkeen ohjausryhmä.

Ohjausryhmän tehtävänä on

1. käsitellä ehdotukset hankkeiksi, joilla tuetaan väkivalta- ja seksuaalirikosten ennaltaehkäisyä ja nuorten uusintarikollisuuden ehkäisyä valtionavustuksin
2. ohjata ja seurata työmenetelmien kehittämistä väkivalta- ja seksuaalirikosten ennaltaehkäisyyn tarkoitetuiksi kuntoutusohjelmiksi sekä arvioida toimenpiteiden vaikuttavuutta
3. ohjata ja seurata moniviranomaisyhteistyönä toteutettavan toimintamallin kokeilua rikoksilla ja päihteillä oireilevien nuorten tukemiseen, tukea toimintamallin paikallisia kokeiluja ja arvioida toimenpiteiden vaikuttavuutta

4. edistää rangaistuksiin tuomittujen pääsyä normaalien viranomaispalvelujen piiriin, kuten päihde- ja mielenterveyspalvelut, koulutuspalvelut ja työllistymistä tukevat palvelut
5. tukea rangaistuksen täytäntöönpanon ja muiden viranomaispalvelujen yhteensovittamista sekä ohjata valtakunnallisen moniviranomaisyhteistyönä toteutettavan tuetun vapauttamisen mallin kehittämistä
6. varmistaa hallinnonalojen välisen yhteistyön toimivuus
7. sopia hankkeen pohjalta tarvittavista jatkotoimista ja pysyvistä toimintamalleista
8. toteuttaa oikeusvaltion kehittämisen ja sisäisen turvallisuuden ministeriryhmän toimeksi antamat muut tehtävät.

Ohjausryhmän jäsenet (varajäsenet suluissa)

Osastopäällikkö, oikeusministeriö, Kriminaalipolitiikka ja rikosoikeusosasto (pj.)
(nimitetään 1.1.2020 lukien)

Marianne Mäki, yksikön päällikkö, oikeusministeriö, Kriminaalipolitiikka ja rikosoikeusosasto

Tarja Mankkinen, kehittämisspäällikkö, sisäministeriö (Miia Lehtinen, poliisitarkastaja, sisäministeriö)

Marjo Malja, sosiaalineuvos, sosiaali- ja terveysministeriö (Pirjo Lillsunde, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö)

Pasi Järvinen, lainsäädäntöjohtaja, työ- ja elinkeinoministeriö

Tuula Tiainen, erityisasiantuntija, ympäristöministeriö

Hannele Häkkinen, erityisasiantuntija, Kuntaliitto (Mari Ahonen-Walker, erityisasiantuntija, Kuntaliitto)

Arto Kujala, pääjohtaja, Rikosseuraamuslaitos

Sakari Melander, puheenjohtaja, Rikoksentorjuntaneuvosto

Opetus- ja kulttuuriministeriö ei nimeä edustajaansa hankkeen ohjausryhmään.

Ohjausryhmä kutsuu tarvittaessa kokouksiinsa asiantuntijoita kuultavaksi.

Tasa-arvolain 4 a §:n mukainen kummankin sukupuolen 40 prosentin vähimmäisedustus ylittyy esityksen mukaisessa kokoonpanossa. Työryhmän jäsenistä 44 prosenttia on miehiä ja 56 prosenttia naisia.

Oikeusministeriö osoittaa ohjausryhmälle sihteerin.

Hankkeen valmisteluresurssit

Neuvotteleva virkamies Minna Piispa, vastaa väkivalta- ja seksuaalirikollisille tarkoitettujen ohjelmien kehittämiseen liittyvästä valmistelusta.

Erityisasiantuntija Saija Sambou, vastaa rikoksilla oireilevien nuorten toimintamallin pilotointiin liittyvästä valmistelusta.

Erityisasiantuntija Markus Alanko, vastaa valtionavustusten hakuprosessista ja rahoituspäätösten taloudellisesta seurannasta.

Erityisasiantuntija Laura Karjalehto, vastaa projektihallinnosta, kokousten valmistelusta, koordinoinnista, yhteistyöstä rahoitettavien ohjelmien/kokeilujen kanssa ja ohjelmien/kokeilujen toteuttamisen ohjauksesta.

Kehittämisneuvos Aarne Kinnunen vastaa arviointitutkimuksen suunnittelusta ja hankinnasta. Rahoitettavien ohjelmien vaikuttavuuden arviointiin hankitaan erillinen tutkimus, jonka suunnittelussa hyödynnetään rikosentorjuntaneuvoston tutkimusjaoston asiantuntemusta.

Seuranta ja raportointi

Hankkeesta raportoidaan osana hallitusohjelmatavoitteiden seurantaa oikeusvaltion kehittämisen ja sisäisen turvallisuuden ministeriryhmälle.

Resurssit

Oikeusministeriön budjetissa on osoitettu hankkeelle vuosittain 2,5 milj. euroa vuosina 2020-22. Rahoitus ohjataan valtionavustuksina (momentti 25.01.50) rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville yhteisöille vaikuttaviksi todettuihin työmenetelmiin väkivaltarikollisten ja seksuaalirikollisten kuntouttamiseen sekä rikoksilla oireilevien nuorten tukemiseen.

Hankkeelta voidaan maksaa arviointitutkimuksen toteuttaminen ja työntekijän palkkoja.

Ohjausryhmän työskentelyyn osallistumisesta ei makseta korvauksia.

Oikeusministeri

Anna-Maja Henriksson

Neuvotteleva virkamies

Minna Piispa

